

Waarom heet ik Bannink

Een eenvoudig en snel antwoord is dan natuurlijk, omdat mijn vader zo heet. Maar in het geval van Bannink valt er wel meer te zeggen. In Nederland komt de naam (samen met Banning, die dezelfde herkomst heeft en andere weinig voorkomende afgeleiden niet meegeteld) ongeveer 2000 keer voor¹. Met een significant grote dichtheid van voorkomen in de Gelderse Achterhoek en het Oostelijk deel van Overijssel. Wereldwijd komt de naam zo'n 9000 keer voor².

Zowel het feit dat je naamdrager bent, geboren bent en voorouders hebt in de Achterhoek en de verspreiding van de naam in de wereld maken je nieuwsgierig naar het ontstaan en de herkomst van de naam. Daar is tot mijn verbazing onderzoek naar gedaan. Elisabeth van Schaik-Banning³ verwijst in haar boek "The Book of Banning, a collection of biographical sketches of Bannings throughout the centuries in Europe and the USA set in their genealogical and historical context" naar veel van die onderzoeken. In het navolgende geef ik een samenvatting van haar bevindingen.

Bio- geografische verklaring van de naam

Ongeveer 1000 jaar voor Christus was er al een stam aan de Elbe, die Banochaemae of Bainaib werd genoemd. We zouden dat nu situeren: aan de rivier de Elbe in Duitsland tussen Dresden en Berlin. We weten dat onder andere door de overlevering, in verhalen en rijmen van Bards of minstrelen, die bewaard zijn gebleven en door de ontdekking in 1970 van een begraafplaats met meer dan 2000 graven, bij Torgau in Saksen in Oost Duitsland aan de Elbe, dat in gebruik moet zijn geweest van 1000 jr v. Chr. tot de vroege middeleeuwen. De Germanen, een verzameling verschillende volken, leefden in die tijd tussen de Rijn en de Elbe. Vanaf tenminste ca 550 v. Chr. was Noord Nederland Germaans territorium. Na de stuiptrekkingen en het verval van het Romeinse Rijk kwam tussen 350 en 550 AD een grote migratie door Europa op gang van het Germaanse volk (waaronder de Banochaemae of Bainaib of Ban(n)ings), wat tevens leidde tot de stichting van grote georganiseerde Germaanse staten. De belangrijkste daaronder zijn die van de Jutten, de Saksen, de Anglo-Saksen, de Franken, de Bourgondiërs, de West Goten, de Oost Goten, de Vandalen en de Friesen.

In de Origo Gentis Langobardorum (een beknopte beschouwing van de Lombardische geschiedenis, geschreven in 650 AD) wordt een stam genoemd met de naam Banning. Die naam wordt in andere documenten weer in relatie gebracht met de Saksen. Waaruit wordt afgeleid dat de stam cq het volk van de Banochaemae of Bainaib of Ban(n)ings Saksisch is.

Het waren de Saksen die zich rond 500 AD voor het eerst permanent vestigden in de regio Overijssel. Zij leefden communaal en alle grond werd gezamenlijk gebruikt. (we vinden dat terug in Markenboeken van plaatsen in Oost Overijssel en de Achterhoek) Na verloop van tijd hadden de bewoners hun eigen onvervreembare stukken land om te boeren en elke

---

¹ Meertensinstituut, Nederlandse familienamenbank, GBA 2007

² www.forebears.io, telling 2014

³ Elisabeth van Schaik-Banning, the Book of Banning, Heritage Books, Maryland, USA, 2008

onvervreemdbare boerderij werd doorgegeven van de vorige eigenaar naar de volgende erfgenaam. Belangrijke boerderijen werden in deze regio erven genoemd, of leengoed. Deze erven of hoeven hadden land van de vazal voor eigen gebruik, maar de grote graslanden, heidevelden, bos en veengrond werden collectief bewerkt en gebruikt door allen. Slicher van Bath⁴ noemt meerdere hoeven in Oost Nederland met variaties van de naam Banning, die voorkomen tussen 933-1500 AD. Deze erven, net als veel personen die de naam Banning dragen, worden heden ten dage in talloze akten en andere documenten in de archieven gevonden.

In het boek "genealogie van het geslacht Banning" van JAW Banning⁵ vinden we al twee registraties met de naam Banning vermeld in de 14de eeuw. Citaat: "In de 14^e eeuw behoorden Bannings reeds tot een voornaam Zutphens geslacht. In de orde van de Nederlandsche Leeuw jan 1935 is genoemd in 1390 Reynoldum Banninc et eius uxorum. [GB vertaald: en zijn echtgenote]". Hij noemt ook nog de Zutphense Schepen Arnoldus Banninck (1343 – 1358).

De oudste Banninck die ik vind als mijn stamvader is Gerrit (Garrijt) Banninck, die geboren is op Trienen in Gelselaar in ca 1613.

Etymologische verklaring van de naam

Etymologisch is de verklaring van de naam Banning van recentere datum. Tussen 1200 en 1400 worden voor het woord ban, banna en bannen, als basis van Banning en respectievelijk in het Midden Engels, Scandinavisch en Nederlands de volgende betekenissen gevonden: verbieden, gebieden, verbod, sommeren, bevel, oproepen ed. Banning, Bannink zou dan een patroniem zijn voor de christelijke naam Banne of Bane. De achtervoeging "ing" betekent dan zoon van, nageslacht van of nakomeling van. In Hekket's, Oost Nederlandse familienamen⁶ vinden we nog de volgende varianten: ING van Frankische origine, INK van Saksische, INGA van Friese en YNK(G) van Vlaamse origine. Hekket noemt de volgende bezittingen (erven en hoeven) in Nederland:

1298 – 1304 Banningehus in Uffelte

1321 Baninghe in Witten (Assen)

1356 Banninc in Lochem

1382 Banninch in Hengelo (Gelderland)

1385 het landgoed Banninck in Essen bij Deventer [GB Colmschate]

1421 het landgoed Grote Banninck in Harfsen

Zowel Hekket als Slicher van Bath noemen meer hoeven met een soortgelijke naam, beschreven in hun originele context.

Als we de evolutie van de namen en verklaringen van afwijkingen van de naam Banning volgen, dan zien we dat het een patroniem is en evolueert van de oude mannelijke christelijke naam banno, gevolgd door de suffix 'ing', dat wil zeggen nakomeling van, bezit van of zoon van. Als gevolg van verschillende verklaringen en verschrijvingen komen de volgende variaties

---

⁴ Dr. B.H. Slicher van Bath, *Mensch en Land in de Middeleeuwen*, Van Gorcum & Comp. NV, Assen, Utrecht, 1944

⁵ JAW Banning, *genealogie van het geslacht Banning*, te raadplegen bij het CBG Den Haag

⁶ B.J. Hekket, *Oost Nederlandse familienamen*, 1996

van de naam voor: Bannink, Banninc, Banninck, Banning, Banninge, Bannyng(e), Baynig(e). Benningh, Bennin(c)k, Bening(a), Bennynck. Het Meertens Instituut⁷ noemt nog; van Banning, Banninga, Weyn Banningh, Nijenbanning en Oldenbanning.

Het geslacht Bannink met de stamvader Gerrit, geboren op Trienen in Gelselaar in ca 1613

In mijn familieonderzoek met de naam Bannink heb ik tot nu, november 2019, alleen de varianten Banninck (in gebruik tot ca 1750) en daarna Bannink, gevonden. Ik heb nog geen aanwijzingen om andere varianten te gebruiken om het geslacht Bannink uit te breiden of om verbindingen met andere geslachten te leggen. Dus mijn opstelling van het geslacht Bannink met Gerrit (Garrijt) geboren in ca. 1613 in Gelselaar als stamvader, is gebaseerd op wat ik in de archieven tot heden (november 2019) heb gevonden. Al mijn bevindingen met betrekking tot dit geslacht Bannink en dat van aangetrouwde families, heb ik gepubliceerd op www.genealogieonline.nl en in www.banste.nl. In de laatste zijn onder de tab "voorouders" mijn stamreeks en de stambomen van (aangetrouwde) familie te vinden. Zowel grafisch als tekstueel.

---

⁷ Meertensinstituut, Nederlandse familienamenbank, GBA 2007